

Kommunstyrelsen

Svar på motion - Inför ett TV bidrag till äldre

Förslag till beslut

Förslag till kommunfullmäktige

Motionen avslås.

Ärendebeskrivning

Bo Hellmark (KD) har till kommunfullmäktiges sammanträde den 24 november 2021 § 268 kommit in med en motion om att införa ett TV-bidrag till de äldre.

I motionen föreslås att Eskilstuna kommun ska inrätta en möjlighet för äldre att ansöka om ett engångsbelopp för inköp och installation av en tv-apparat som klarar den nya komprimeringstekniken MPEG4. Syftet med det så kallade tv-bidraget är att ekonomiskt stödja äldre som behöver, med köp och installation av ny tv-apparat så att de äldre även fortsättningsvis kan ta del av tv-sändningar.

Yttrande från vård- och omsorgsnämnden

Vård- och omsorgsnämnden har fått möjlighet att yttra sig över motionen.

I yttrandet beskrivs att det kan finnas äldre som med anledning av teknikomläggningen av tv-sändningar har behövt skaffa sig ny utrustning för att fortsatt kunna se på tv. Det finns emellertid flera skäl som talar emot att inrätta ett tv-bidrag.

Ett skäl som talar emot att införa ett tv-bidrag är att det juridiskt bedöms vara otillåtet enligt kommunallagen att införa den här typen av kommunalt bidrag.

Ett annat skäl som talar emot är att det finns problem med att införa bidraget i efterhand. Eftersom teknikomläggningen redan har skett så är det rimligt att tro att de flesta som har varit i behov och som har kunnat skaffa sig ny utrustning redan har gjort det. Ett bidrag som införs senare lämnar på så vis öppet för diskussioner om att man hade kunnat skaffat sig något annat om man hade vetat om att det fanns ett bidrag att söka.

Ett tredje skäl som talar emot är att det redan idag finns en möjlighet att få sin sak prövad via socialtjänstlagen och dess formuleringar om ekonomiskt bistånd för livsföringen i övrigt.

Mot bakgrund av detta beslutade vård- och omsorgsnämnden på sammanträdet 22-02-23 § 25 att föreslå kommunfullmäktige att motionen ska avslås.

Kommunledningskontorets bedömning

Kommunledningskontoret delar vård- och omsorgsnämndens uppfattning om de skäl som talar emot att införa ett tv-bidrag. Dessa är att det enligt kommunallagen bedöms vara juridiskt otillåtet att införa den här typen av kommunalt bidrag, att det finns problem med att införa bidraget i efterhand och att det redan idag finns en möjlighet att få sin sak prövad via socialtjänstlagen och dess formuleringar om ekonomiskt bistånd för livsföringen i övrigt.

Med anledning av detta föreslår kommunledningskontoret att kommunstyrelsen ska föreslå kommunfullmäktige att motionen avslås.

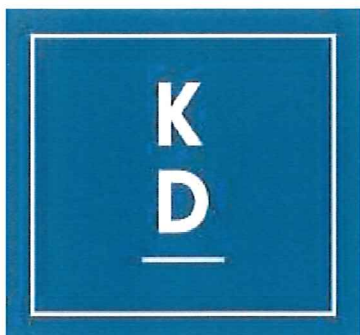
KOMMUNLEDNINGSKONTORET

Tommy Malm
Kommundirektör

Anna Giotas Sandquist
Direktör social hållbarhet

Beslutet skickas till:

Vård och omsorgsnämnden

Eskilstuna 2021-11-18

Motion till Eskilstuna kommunfullmäktige

Inför ett TV bidrag till de äldre!

Nu när man byter system till det nya MPEG-4 så uppstår ett problem för många gamla med föråldrade tv-apparater, de slutar att fungera eftersom de inte kan ta emot de nya signalerna.

Våra gamla har ju fått en hel del sämre förhållanden inom många områden. Bit för bit naggar man deras välfärd i kanten. Vi vet ju att de gamla ofta sitter i ensamhet, får sällan besök från stressade anhöriga som inte har tid med sitt eget livspussel. Man kommer inte heller ut i den utsträckning man skulle vilja, hemtjänsten har inte tid, och då blir ju tv:n den enda möjligheten att få tiden att gå, att få veta vad som händer i landet och att få adekvat information som gäller alla medborgare. Vi vill nu inte släcka även den ljuspunkten i deras liv. Det finns många gamla människor som inte har råd med en ny tv-apparat och detta kan påverka deras mentala hälsa. Det kan bli en förödande katastrof för många gamla människors ekonomi, som redan har det ganska svårt i sina liv. Det här är en kommunal angelägenhet som berör oss alla.

Vi Kristdemokrater har alltid stått på de äldres sida. Vi föreslår att man hjälper de äldre som behöver, genom ett bidrag till en ny tv-apparat och installation. Man ska kunna ansöka hos kommunen genom att man fyller i sina personuppgifter och sin inkomst. Detta kommer ju att inte vara ett ständigt återkommande problem/utgift för kommunen, eftersom om några år finns det inga "tjocktv:n" kvar och alla har en modernare variant. Alltså är det en relativt liten kostnad/åtgärd för kommunen, men en stor hjälp för våra äldsta och ekonomiskt utsatta kommuninvånare.

Därför vill vi uppdraga till Eskilstuna kommunfullmäktige:

-Att instifta en möjlighet för äldre att ansöka om ett engångsbelopp för inköp av en TV apparat med installation som är anpassad till den nya tekniken.

Bo Hellmark

Gruppledare, Kristdemokraterna i Eskilstuna

§ 25

Yttrande över remiss av motion - Inför ett TV bidrag till de äldre (KSKF/2021:354) (VON/2021:169)

Beslut

Vård- och omsorgsnämnden föreslår kommunfullmäktige att motionen ska avslås.

Av nämndens yttrande framgår att det enligt kommunallagen inte bedöms vara tillåtet att införa den här typen av bidrag och att det redan finns möjlighet för enskilda att ansöka om ekonomiskt bistånd för livsföringen i övrigt.

Ärendebeskrivning

Vård- och omsorgsförvaltningen ger i skrivelse, daterad den 8 december 2021, förslag till beslut.

Kommunstyrelsen har skickat motionen ”Inför ett TV bidrag till de äldre” (KSKF/2021:354), inlämnad av KD, till vård- och omsorgsnämnden för yttrande. Yttrande ska ha kommit till kommunstyrelsen senast den 31 mars 2022.

Bakgrund

I motionen anförs att Eskilstuna kommun ska inrätta en möjlighet för äldre att ansöka om ett engångsbelopp för inköp och installation av en tv-apparat som klarar den nya komprimeringstekniken MPEG4. Syftet med det så kallade tv-bidraget anförs vara att ekonomiskt stödja äldre som behöver, med köp och installation av ny tv-apparat så att de äldre även fortsättningsvis kan ta del av tv-sändningar.

Vård- och omsorgsnämndens yttrande

Sammanfattande bedömning

Utredningen visar att det kan finnas äldre som med anledning av teknikomläggningen av tv-sändningar har behövt skaffa sig ny utrustning för att fortsatt kunna se på tv. Det finns emellertid flera skäl som talar emot att inrätta ett tv-bidrag såsom anförs i motionen.

Ett skäl som talar emot att införa ett tv-bidrag är att det juridiskt bedöms vara otillåtet enligt kommunallagen att införa den här typen av kommunalt bidrag.

Ett annat skäl som talar emot är att det finns problem med att införa bidraget i efterhand. Eftersom teknikomläggningen redan har skett så är det rimligt att tro att de flesta som har varit i behov och som har kunnat skaffa sig ny utrustning redan har gjort det. Ett bidrag som införs senare lämnar på så vis öppet för diskussioner om att

Justerandes sign

Utdragsbestyrkande

man hade kunnat skaffat sig något annat om man hade vetat om att det fanns ett bidrag att söka.

Ett tredje skäl som talar emot är att det redan idag finns en möjlighet att få sin sak prövad via socialtjänstlagen och dess formuleringar om ekonomiskt bistånd för livsföringen i övrigt.

Mot bakgrund av detta föreslår vård- och omsorgsförvaltningen att vård- och omsorgsnämnden ska föreslå kommunfullmäktige att motionen ska avslås.

Yrkanden

Majo Brostedt (S) yrkar bifall till framlagt förslag.

Beslutet skickas till:
Kommunstyrelsen

Kommunstyrelsen

Yttrande över motion Inför ett tv-bidrag för äldre

Förslag till beslut

Vård- och omsorgsnämnden föreslår kommunfullmäktige att motionen ska avslås. Av nämndens yttrande framgår att det enligt kommunallagen inte bedöms vara tillåtet att införa den här typen av bidrag och att det redan finns möjlighet för enskilda att ansöka om ekonomiskt bistånd för livsföringen i övrigt.

Ärendebeskrivning

Kommunstyrelsen har skickat motionen ”Inför ett TV bidrag till de äldre” (KSKF/2021:354), inlämnad av KD, till vård- och omsorgsnämnden för yttrande. Yttrande ska ha kommit till kommunstyrelsen senast den 31 mars 2022.

Bakgrund

I motionen anføres att Eskilstuna kommun ska inrätta en möjlighet för äldre att ansöka om ett engångsbelopp för inköp och installation av en tv-apparat som klarar den nya komprimeringstekniken MPEG4. Syftet med det så kallade tv-bidraget anføres vara att ekonomiskt stödja äldre som behöver, med köp och installation av ny tv-apparat så att de äldre även fortsättningsvis kan ta del av tv-sändningar.

Vård- och omsorgsnämndens yttrande

Den nya MPEG4-tekniken

Under hösten 2021 har ett 20-tal tv-kanaler i marknätet uppgraderats till en modernare komprimeringsteknik och utsändningsformat, kallat MPEG4. Bakgrunden till arbetet är att Myndigheten för press, radio och tv (MPRT) i september 2020 beslutade att alla programtjänster (tv-kanaler) i marknätets sändarnät 2 och 3 ska övergå till att nyttja den mer effektivare komprimeringstekniken MPEG4. Parallellt med detta har Sveriges Television (SVT) beslutat att även deras programtjänster i sändarnät 1 också ska gå över till MPEG4, vilket möjliggör att SVT1 och SVT2 kommer att kunna sändas i HD-kvalitet.¹

För tv-konsumenterna innebär det att man i fortsättningen bara kommer att se kanalerna SVT1, SVT2, TV3, TV4 och Kanal 5 i HD-kvalitet. Efter övergången till den nya komprimeringstekniken antas personer med egen antenn och som har en vanlig tv-apparat som är äldre än 2008, inte kunna titta på tv. Förutom att köpa ny tv

¹ Myndigheten för press, radio och tv. <https://www.mprt.se/medieutveckling-och-statistik/mediebloggen/2021/uppgraderingar-i-marknaget/> Hämtat 2021-12-13. Samt Teracom. <https://www.teracom.se/om-teracom/om-oss/Pressrum/#/pressreleases/mpeg4-migration-i-marknaetet-3127217> Hämtat 2021-12-13.

kan dessa tittare köpa en digital-TV box som finns att köpa i de flesta elektronikaffärer.²

Målgruppen

Motionen anför att Eskilstuna ska ”instifta en möjlighet för äldre att ansöka om ett engångsbelopp för inköp av en TV-apparat med installation som är anpassad till den nya tekniken”. I brödtexten i motionen anføres också att det är äldre som behöver, som ska få del av bidraget samt att man ska kunna ansöka hos kommunen genom att fylla i personuppgifter och inkomst.

Definitionen av äldre är inte given men i allmänhet brukar åldersgränsen 65 år utgöra den nedre gränsen för när man räknas som äldre. Detta är också en vanlig gräns för att i statistiska sammanhang kunna gruppera utifrån ålder. Därav används om möjligt i den fortsatta framställningen 65 år som nedre gräns. Att definiera äldre som behöver är inte heller givet och det skulle behöva utredas närmare vad det innebär ifall ett kommunalt tv-bidrag i enlighet med motionen skulle införas.

Det finns inga säkra uppgifter om hur många som endast har gamla tv-apparater med mottagning via egen antenn. Enligt en undersökning från 2018 som har gjorts på uppdrag av Post- och telestyrelsen (PTS) framgår att 8,3 procent av 1893 intervjuade (över 18 år) uppger sig enbart ha så kallad fri-tv i sin ordinarie bostad. Med fri-TV avses de kanaler som tas emot via TV-antenn och digital-TV box utan abonnemang. I åldersgruppen 66-99 år är motsvarande siffra 9,0 procent. 6,3 procent av hela urvalet uppgav sig inte ha tv alls (här finns dock inte uppgifter per ålderskategori).³ Att leva utan tv kan vara självvalt men det kan också vara ett ofrivilligt val orsakat exempelvis av ekonomiska svårigheter.

Den potentiella målgruppen som är över 65 år och som har fri-TV som måste bytas ut eller kompletteras med digital-TV box, bedöms utifrån PTS:s undersökning uppgå till cirka 9 procent av Eskilstunas uppskattningsvis cirka 21500 invånare som är 65 år och äldre⁴, vilket blir 1950 personer. Det har inte gått att hitta data som stödjer en rimlig uppskattning av hur många äldre som skulle vilja ha tillgång till tv om det fanns ekonomiska förutsättningar.

För att få en uppfattning om i vilken utsträckning det har varit ett reellt problem att äldre har behövt skaffa ny utrustning för att kunna se tv har PRO Sverige och en lokal tv-handlare i form av MediaMarkt i Eskilstuna kontaktats. PRO Sverige har inte fått in frågor eller anmärkningar i någon större utsträckning och menar att det utifrån det inte verkar vara ett jättestort problem⁵. Medarbetare vid MediaMarkt i Eskilstuna berättar att det i anslutning till teknikomläggningen och som en direkt konsekvens av denna, syntes en tillfälligt ökad efterfrågan på tv-apparater och digital-TV boxar. Det var framför allt äldre och/eller boende på landet som bidrog till den tillfälligt ökade efterfrågan.⁶

² Mejlkorrespondens med jurist vid Myndigheten för press, radio och tv. 2021-12-13.

³ Inter Metra, 2018. Hushållens användning av fri-TV 2018 (pts.se). <https://statistik.pts.se/media/1393/hushaallens-anvaendning-av-fri-tv-2018-publicerad.pdf> Hämtat 2021-12-13.

⁴ Egna bearbetningar från Statistiska centralbyråns öppna statistikdatabas, hämtat 2021-11-26.

⁵ E-postkorrespondens med PRO Sveriges sakkunnige inom konsumentpolitik, 2021-12-13.

⁶ Personligt samtal med medarbetare vid Media Markt, 2021-12-14.

Ekonomiska aspekter

Fria sökningar på internet i mitten på december 2021 visar att en ny men mindre tv från någorlunda välkända tillverkare kan köpas från omkring 2500 kr och uppåt. En digital tv-mottagare med HDTV-stöd kan köpas från cirka 250 kr och uppåt. Installation av tv kan köpas från cirka 500 kr och uppåt. Eftersom det inte har gått att hitta data som stödjer en rimlig uppskattning av hur många äldre som skulle kunna tänkas vara kvalificerade för ett eventuellt tv-bidrag och som skulle ansöka om det, görs här ingen uppskattning av den rena bidragskostnaden för kommunen. Beräkningarna är beroende av hur äldre och som behöver definieras samt hur reglerna för efterhandsansökningar skulle utformas.

Utöver den rena bidragskostnaden skulle kostnader för kommunen för att ordna den IT-lösning som behövs för att möjliggöra ansökningsförfarandet tillkomma. Även kostnad för handläggning av ansökningar och eventuell kontroll torde tillkomma. Kostnader för eventuella informationsinsatser skulle också kunna tillkomma men är i mångt och mycket beroende av ambitionsnivån.

Juridiska förutsättningar⁷

I svensk lagstiftning är det kommunallagen och speciallagstiftning som reglerar vad en kommun får och inte får göra. Huvudreglerna för vad en kommun får göra finns i det andra kapitlet i kommunallagen.

I kommunallagens 2 kapitel, 1 § anges att kommuner själva får ha hand om sådana angelägenheter av allmänt intresse som har anknytning till kommunens område eller deras medlemmar och som inte ska handhas av någon annan. I denna bestämmelse ligger ett principiellt förbud mot att ge understöd åt enskilda, eftersom det i regel inte kan vara ett allmänt intresse att ett sådant understöd lämnas. Vidare anges i 2 kapitlets, 3 § att kommuner ska behandla sina medlemmar lika, om det inte finns sakliga skäl för något annat. Ett tv-bidrag riktat till en viss åldersgrupp under en viss inkomstnivå kan ifrågasättas utifrån ovanstående och den juridiska grunden för införande av ett tv-bidrag enligt kommunallagen får med hittills gjorda undersökningar anses saknas.

Undantag från förbudet att ge understöd åt enskilda finns bland annat i socialtjänstlagen. Bistånd enligt socialtjänstlagen kan innefatta sådant som behövs för att en enskild ska kunna tillförsäkras en skälig levnadsnivå.

Det är möjligt att hos kommunen ansöka om ekonomiskt bistånd enligt socialtjänstlagen. Ekonomiskt bistånd är ett stöd som alla medborgare kan söka om man har problem att försörja sig, stödet kan bestå av försörjningsstöd eller av bistånd till livsföringen i övrigt.

Medan försörjningsstödet ska tillgodose hushållets mer regelbundna utgifter per månad ska ekonomiskt bistånd till livsföringen i övrigt tillgodose kostnader för behov som uppstår då och då. Exempel är kostnader för tandvård, glasögon, sjukvård och medicin, umgänge med barn, flyttkostnad och begravnings.⁸

⁷ Detta avsnitt bygger huvudsakligen på konsultationer under januari och februari 2022 med jurist vid Sveriges kommuner och regioner samt med jurist vid Kommunledningskontoret.

⁸ Socialstyrelsen. <https://www.socialstyrelsen.se/stod-i-arbetet/ekonomiskt-bistand/ekonomiskt-bistand-for-privatpersoner/>
Hämtat 2021-12-13.

En individuell bedömning ska göras av vad som är skäligt för den som söker. När en medborgare ansöker om ekonomiskt bistånd gör socialtjänsten en utredning för att bedöma om personen har rätt till bistånd. Ansökan bedöms utifrån personens ekonomiska situation och om hen uppfyller de krav som kan ställas på personen.

Det finns ingen nedre gräns för hur litet bistånd en person kan beviljas för livsföringen i övrigt. Äldre brukar normalt anses självförsörjande utifrån sin pension och eventuella tilläggsbidrag men som tidigare har konstaterats ska en individuell bedömning göras. Teoretiskt torde det vara möjligt för enskilda inklusive för äldre, om alla andra alternativ är uttömda och situationen i övrigt påkallar det, att beviljas ekonomiskt bistånd för inköp och installation av tv eller nödvändig digital-box.

Sammanfattande bedömning

Utredningen visar att det kan finnas äldre som med anledning av teknikomläggningen av tv-sändningar har behövt skaffa sig ny utrustning för att fortsatt kunna se på tv. Det finns emellertid flera skäl som talar emot att inrätta ett tv-bidrag såsom anförs i motionen.

Ett skäl som talar emot att införa ett tv-bidrag är att det juridiskt bedöms vara otillåtet enligt kommunallagen att införa den här typen av kommunalt bidrag.

Ett annat skäl som talar emot är att det finns problem med att införa bidraget i efterhand. Eftersom teknikomläggningen redan har skett så är det rimligt att tro att de flesta som har varit i behov och som har kunnat skaffa sig ny utrustning redan har gjort det. Ett bidrag som införs senare lämnar på så vis öppet för diskussioner om att man hade kunnat skaffat sig något annat om man hade vetat om att det fanns ett bidrag att söka.

Ett tredje skäl som talar emot är att det redan idag finns en möjlighet att få sin sak prövad via socialtjänstlagen och dess formuleringar om ekonomiskt bistånd för livsföringen i övrigt.

Mot bakgrund av detta föreslår vård- och omsorgsförvaltningen att vård- och omsorgsnämnden ska föreslå kommunfullmäktige att motionen ska avslås.

VÅRD- OCH OMSORGSFÖRVALTNINGEN

Johan Lindström
Förvaltningschef

Åsa Tavemark
Utredningschef

Beslutet skickas till:
Kommunstyrelsen

§ 268

Motion - Inför ett TV bidrag till de äldre (KSKF/2021:354)

Beslut

1. Motionen remitteras till kommunstyrelsen för beredning.

Ärendebeskrivning

Bo Hellmark (KD) har till kommunfullmäktiges sammanträde den 24 november 2021 kommit in med en motion om att införa ett TV-bidrag till de äldre.

Motionären yrkar att kommunfullmäktige instiftar möjlighet för äldre att ansöka om ett engångsbelopp för inköp av en TV-apparat med installation som är anpassad till den nya tekniken.

_____

Beslutet skickas till:
Kommunstyrelsen

Justerandes sign			Utdragsbestyrkande
------------------	--	--	--------------------